

فعالیت و شواهد مدارک درس هفت

فعالیت ۱ صفحه ۹۰

سلسله های پادشاهی ایران باستان عموماً در چارچوب روابط قومی و یا اشرافیت داخلی شکل گرفتند اما پس از سقوط خلافت عباسی در دوران اسلامی سلسله های ایران به چند صورت تشکیل شد:

- ۱- برخی حکومت های ایران در دوران اسلامی یا تابع دستگاه خلافت بودند یا از لحاظ ملی و مذهبی در تضاد با دستگاه خلافت بودند لازم به ذکر است که خاستگاه این حکومت ها به لحاظ جغرافیایی و اجتماعی متفاوت بود مانند حکومت های طاهریان، صفاریان، سامانیان، علویان، آل بویه، آل زیار ۲- برخی دیگر از حکومت های ایران دوران اسلامی با خاستگاه ایلی، توسط اقوام مهاجمی که بیشتر از شمال شرق به ایران وارد شدند تاسیس گردیدند مانند حکومت های غزنویان، سلجوقیان ۳- برخی از حکومت های ایران دوران اسلامی بامشارکت و اتحاد چندین ایل به قدرت رسیدند مانند صفویه ۴- برخی دیگر از حکومت های ایران دوران اسلامی توسط ایلات ساکن ایران تشکیل شدند مانند افشاریه، زندیه وقاجاریه ۵- برخی دیگر با توجه به شرایط داخلی کشور بعد از مشروطه و جنگ جهانی اول و تغییر اوضاع جهان بدون خاستگاه ایلی و با حمایت خارجی تشکیل شدند مانند حکومت پهلوی.
- به طور خلاصه می توان گفت، در طول تاریخ ایران خاستگاه حکومت هایی که در ایران تشکیل شد معمولاً ایلی بوده و در دوره هرج و مرج، ایلی که نیروی نظامی زنده ای داشت رقبا را کنار می زد و قدرت را به دست می گرفت. روند کسب قدرت بر مبنای نیروی ایلیاتی تا دوره قاجار ادامه داشت اما پس از آن د رامتداد نظام سلطه جهانی و در راستای منافع کشور استعماری انگلیس پهلوی ها قدرت را به دست گرفتند.

فعالیت ۲ بحث و گفت و گو کنید صفحه ۹۳

با توجه به شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی ایران پس از جنگ جهانی اول مداخله بیگانگان در امور داخلی ایران، حضور نیروهای بیگانه در ایران، بروز قحطی و گرسنگی، ناامیدی مردم وقوع شورش ها و نبود امنیت باعث آشفتگی، هرج و مرج در ایران شده بود این وضعیت اسف بار و ناامیدی مردم حضور شخصیتی مقتدر را که بتواند نظم و امنیت را حاکم و اوضاع را بهبود ببخشد در جامعه احساس می شد در این شرایط رضا خان با حمایت دولت استعماری انگلستان از طریق کودتا ابتدا به عنوان سردار سپه و وزیر جنگ، سپس به عنوان نخست وزیر وارد عرصه سیاسی ایران شد و توانست با حمایت انگلستان بی نظمی ها، هرج و مرج ها و شورش را پایان دهد و به عنوان عامل برقرار کننده امنیت در کشور شناخته شد. از جمله اقداماتی که تصویری قهرمانانه برای رضاخان ایجاد کرد سرکوب شورش شیخ خزعل در منطقه خوزستان بود از سوی دیگر برخی از جریان ها با پرداختن به این مسئله که شرایط ایران دیکتاتوری انقلابی می طلبد راه را برای رضاخان هموار کردند تا سلسله پهلوی را تاسیس و به عنوان پادشاه قدرت را بدست گیرد.